

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR
Upravna akademija

LOKALNA SAMOUPRAVA

Obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv

doc. dr. Miloš Senčur

POJEM LOKALNE SAMOUPRAVE

- **pravica in sposobnost lokalnih oblasti, da samostojno urejajo in opravljajo določene javne zadeve na svojem območju v korist lokalnega prebivalstva**
- **oblika decentralizacije**

DECENTRALIZACIJA (občina) in DEKONCENTRACIJA (UE)

• <u>prenos nalog</u> od zgoraj <u>navzdol</u>	• <u>prenos nalog</u> od zgoraj <u>navzdol</u>
• <u>odločanje</u> , izvrševanje, nadzor	• <u>izvrševanje</u>
• finančna, organizacijska in funkcionalna <u>neodvisnost</u> (upravni nadzor)	• finančna, organizacijska in funkcionalna <u>odvisnost</u> (hierarhični nadzor)
• oseba javnega prava	• organ državne uprave

PRAVNA UREDITEV LS – Ustava

- 9. čl. – načelo lokalne samouprave
- 138. čl. – uresničevanje lokalne samouprave
- 139. čl. – pojem občine in način ustanovitve
- 140. čl. – delovno področje občine
- 141. čl. – mestna občina
- 142. čl. – financiranje občine
- 143. čl. – pokrajina
- 144. čl. – državni nadzor

PRAVNA UREDITEV LS – Evropska listina lokalne samouprave (MELLS)

- **15. 10. 1985 v Strasbourgu, začetek veljavnosti 1. 9. 1988 (najmanj 4 članice)**
- **podpis MELLS 1994, ratifikacija 1996, začetek veljavnosti 1. marca 1997**
- **kje je MELLS v hierarhiji pravnih aktov?**

Svet Evrope Slovenija
Council of Europe Slovenia
Conseil de l'Europe Slovénie
2009

PRAVNA UREDITEV LS - zakoni

- **o lokalni samoupravi, o lokalnih volitvah, o financiranju občin, o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij**
- **o gospodarskih javnih službah, o zavodih, o ravnanju s stvarnim premoženjem, o načrtovanju in urejanju prostora, o vzgoji in izobraževanju**

POSTOPEK USTANOVITVE OBČINE

- predlog za ustanovitev občine, odlok o razpisu referenduma
- zakon o ustanovitvi občine (območje, ime, sedež, število članov prvega občinskega sveta)
- postopek konstituiranja (sklic seje, potrditev mandatov,)

OŽJI DELI OBČINE

- krajevne, vaške ali četrtne skupnosti
- so oblika racionalizacije opravljanja lokalnih zadev
- ime, območje in pravni status določi statut občine
- organ upravljanja je svet ozjega dela (neposredno izvoljen)

POKRAJINA

- **ustanovitev z zakonom**
 - območje, sedež, ime
 - 2/3 večina navzočih
 - sodelovanje občin

- **lokalne zadeve širšega pomena**
- **z zakonom določene zadeve regionalnega pomena**
- **prenesene državne naloge**

NALOGE OBČINE

Izvirne:

- upravlja občinsko premoženje
- skrbi za lokalne javne službe
- načrtuje prostorski razvoj
- pospešuje gosp. in družb. razvoj
- ureja komunalno dejavnost
- ...
- **naloge, ki se nanašajo na razvoj mest**

Prenesene: ???

ORGANI OBČINE

- občinski svet (člani so občinski funkcionarji)
- župan (občinski funkcionar)
- nadzorni odbor
- drugi organi (OVK..)

OBČINSKI SVET

- predstavniški organ
- normativna, volilna in nadzorna funkcija
- 7 – 45 članov (manjšine, tujci, kvote, nezdružljivost funkcije)
- večinski in proporc. volilni sistem
4 leta
- način dela in odločanja

ŽUPAN

- izvršilni organ / predstavlja in zastopa občino
- večinski dvokrožni volilni sistem / 4 leta
- sklicevanje in vodenje sej OS
- varuh zakonitosti, skrb za objavo splošnih aktov
- imenuje in razrešuje podžupana in direktorja občinske uprave

Predčasno prenehanje mandata

- izguba volilne pravice
- trajna nezmožnost za opravljanje funkcije
- pravnomočna obsodba
- nastop nezdružljive funkcije ali dejavnosti
- odstop s funkcije
- razrešitev oz. razpust

Razpust občinskega sveta

- v letu, za katero ni bil sprejet proračun, tudi za prihodnje leto ne sprejme proračuna
- v koledarskem letu se po najmanj trikratnem sklicu ne sestane na sklepčni seji
- ne izvršuje odločb ustavnega sodišča

Razrešitev župana

- ne izvršuje odločb ustavnega sodišča in pravnomočnih odločb upravnega sodišča

NADZORNI ODBOR

- mandatna doba 4 leta
- nadzira ravnanje s premoženjem občine
- nadzira pravilnost, namenskost in smotrnost porabe občinskega proračuna
- nadzira finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev

OBLIKE NEPOSREDNEGA ODLOČANJA V OBČINI

- **zbor občanov** **5%**
- **referendum (naknadni in svetovalni)** **5%**
- **ljudska iniciativa** **5%**

FINANCIRANJE OBČINE (načela)

- **ustreznost in prosta razpolaga**
- **sorazmernost ali koneksiteta**
- **samofinanciranje**
- **prožnost**
- **izravnava**
- **sodelovanje**
- **samostojnost**
- **zadolževanje**

SPLOSNI PRAVNI AKTI OBCINE (hierarhija)

- statut, poslovnik, odloki, odredbe, pravilniki, navodila
- predlagatelji (župan,)
- objava v uradnem glasilu
(prepoved retroaktivnosti)
- sodna presoja

Posamični pravni akti

- odločbe in sklepi
- na I. stopnji odloča občinska uprava
- na II. stopnji župan
- sodno varstvo (upravni spor)

MEDOBČINSKO SODELOVANJE

- **interesne zveze občin
(eno ali večnamenske)**
- **reprezentativna združenja
občin (ZOS in SOS, ZMOS)**

VAROVANJE INTERESOV LOKALNE SAMOUPRAVE

- **sodno varstvo**
- **položaj stranke v postopku in pravica do
obveščенosti**
- **mnenja občin v zakonodajnem
postopku**
- **zastopstvo lokalnih interesov v
Državnem svetu RS**

Ustavnosodno varstvo

- občinski svet lahko zahteva presojo ustavnosti in zakonitosti državnih predpisov, s katerimi se posega v položaj in pravice občine
- župan lahko zahteva presojo ustavnosti in zakonitosti občinskih predpisov, če
- odprava ali razveljavitev predpisa?

Zastopstvo lokalnih interesov v Državnem svetu RS

- koliko je predstavnikov lokalnih interesov?
- kako so izvoljeni?

**Hvala za vašo pozornost in
sodelovanje**

milos.sencur@fds.si

Gsm: 070 82 22 88